

„Edinost“

Iz hja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se sprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 sv.); lvsna št. pa po 8 stotink (4 sv.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš:

Se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primerom popustom Poslana, oamrtice in javne zabave do mači oglaš. l. d. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nepravilni dopisi se ne sprejemajo Rokopis se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upraviteljsko. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upraviteljsko, in sprejemanje inšertov v ulici Molin cigolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik koncesij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trst

Važnost Trsta.

VI.

Da zaključimo! Če se torej ves svet zanima za bodočnost tega emporija, če ves svet ve ceniti važnost njega zemljepisne lege, koliko bolj se bi moral sleherni Slovenec zavdati vsega tega!! Saj to tržaško ozemlje pripada teritorialno k skupnosti naše domovine in je etnografsko sestaven del našega naroda! Povdarjati pa je — in še posebno — tudi gospodarsko važnost kupčijskega mesta Trsta za ves narod naš.

Nobena država se ne plaši nobene žrtve, da povzdiga in povspenjuje svoja pristanišča. Tudi države, ki imajo po več trgovinskih emporijev ob morju, ne nehajo obračati vse pozornosti svoje vsakemu posamičnemu pristanišču. In bodi tudi istim družega ali tretjega reda! Je pač tako, da država, ki nima pristopa k morju, se ne more povspeti do svetovne važnosti — ni politične, ni narodno gospodarske! Pristaniška mesta pa so točke, ki vzdržujejo kontinuiteto od kopnega na morje. Morje je glavni posredovatelj za svetovno trgovino, morje je — rekli bi — glavni pripomoček, glavno sredstvo za transport veleindustrije in veletrgovine, je glavni neizogibni pogoj za razvoj veleindustrije in veletrgovine! Brez morja ni za državo gospodarskega prometa v velikem zlogu. Za to se države ne plašijo žrtve za svoja pristanišča, za svoje prehode s kopnega na morje! Ne plašijo se, ker vedo, da tedaj, ko gre za povzdigo pristanišč, bi prištedenje ali priskopuharjenje vsakega tisočaka donosalo tisočero škodo, in da vsaki tisočak, potrošen v razvoj pomorsko-trgovinskih mest, donosna tisočere obresti.

Če pa že države z mnogimi pristanišči posvečajo toliko skrb vsakemu svojim pristanišču, kako mora biti še le koncentrirana vsa skrb države za povzdigo pristanišča, ako je isto edini nje emporij!! Kar je ravno Trst v naši Avstriji!

Ali pustimo državo, saj ima ista svoje upravitelje, katerim je v dolžnost biti varuhi državnega interesa. Obrnimo raje še enkrat pozornost na važnost ozemlja tržaškega za mali naš narod slovenski.

Če ne bi bilo družega, nam že govori o tem dejstvo, da na tem ozemlju živi blizu trideseti del naroda našega. Trideseti del! To je menda nekaj. Ne, to je že mnogo! Saj se celó narodi — glejmo Nemce —, ki štejejo mnogo milijonov duš, brigajo za vsako dušo svojo tudi v najoddaljenih krajih sveta! Ali narodopolitična važnost tržaškega ozemlja za ves narod slovenski ne izhaja le iz

števila slovenskega življa, živčnega na tem ozemlju, marveč tudi iz lege ozemlja in kvalitete naših rojakov, ki stojijo tu na slovenski straži!

Tu je važna, eksponirana točka naše periferije, tu je točka, v katero se najhuje zaleta naval iz neposredne sosesčine in pritiskajo aspiracije mogočnega neprijatelja od severa. Na tej točki stoje skrajne sprednje straže naše v veliki borbi med slovanskim in germanskim, oziroma latinskim svetom. Ravno preko zemljepisne lege našega tržaškega ozemlja postaja v veliki meri naš mali slovenski narod dragocen za ostalo Slovanstvo. In tudi kvaliteto tega našega življa smemo iztakniti.

Gotov del tega našega življa je sicer res žrtev narodne demoralizacije, kar pa je neizogibno ob vladajočih razmerah. Sicer pa govore dejstva, da ima ta naš življ v veliki meri svojstev, potrebnih za odpor na taki izpostavljeni točki. Morda noben drugi odlomek našega naroda nima toliko toplote temperamenta, toliko tople krvi, toliko duševne dispozicije za borbo in odpor, kakor ravno ta odlomek, bivajoči na tržaškem ozemlju.

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V Trstu, 11. aprila 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila.) V nadaljevanju proračunske razprave o naslovu »ljudske šole« je priporočal poslanec Schreiter, naj bi se zboljšale razmere učiteljev. Zahteval je tudi, naj bi se ustanovil poseben disciplinaren zakon za učitelje. Branil je učitelje pred očitanjem, da jim nedostaja patrijotičnega čustvovanja in je pobijal trditve, da moderna šola škodljivo upliva na mladino. Zahteval je nadalje popolno ločenje cerkve od šole ter ločenje sedanjega ministerstva za nauk in bogočastje v posebno ministerstvo za nauk in posebno ministerstvo za bogočastje.

Zahteval je tudi, naj se disciplinarne preiskave proti učiteljem uvajajo le radi službenih stvari, ne pa radi političnega vedenja istih.

Posl. Drexler je priznaval dobroto sedanjega ljudskošolskega zakona; menil pa je, da je pomanjkljivosti in izvrševanju istega. Priporočal se je radi zanemarjenja pouka telovadbe v ljudskih šolah.

Posl. Reichstätter je izrekel željo, naj bi šola ne bila pod uplivom birokr-

tizma in klerikalizma. Priporočal je, naj bi ustregli opravičenim željam učiteljstva ter je govornik obžaloval nepravilno postopanje z učiteljstvom. Govornik je zaključil z vzklikom: »Naj živi svobodna šola!«

Posl. Perić se je pritoževal radi germanizacije Dalmacije, katero germanizacijo povspenjuje birokracija; nemške in laške šole v Dalmaciji nimajo ekvivalentne pravice. Laške šole društva »Lega nazionale« delujejo v pedagogičnem obziru pegubno in so v političnem obziru škodljive, posebno z obzirom na rastočo laško propagando. — Avstrija bo morala slednjič pričeiti uveljavljati svoje naravne zahteve glede Albanije; medtem, ko tira Italija albansko propagando, se Avstrija niti ne zgane, čeravno uživa tam doli velike simpatije. Vlada ne bi smela biti sovražna hrvatskemu narodu, ker Hrvatje so v vseh viherjih zvesto stali na strani Avstrije. Šolska uprava naj bi slednjič storila konec sedaj vladajočim nenormalnim odnosom v Dalmaciji.

Predsednik je na to pretrgal razpravo ter naznanil zbornici, da je poslanec Bartoli položil čast zbornice nega tajnika.

Celje. Včeraj je bil torej v Celju napovedani zaupni shod radi glasovitega »celjskega vprašanja«. Shoda se je udeležilo 200 zborovalcev iz cele Spodnje Štajerske. Shod je otvoril dr. Sernec, ki je v kratkem uvodu razložil stajanje celjskega vprašanja ter omenjal, da so doslej Slovenci vedeli braniti Celje.

Poročevalec dr. Deško se je tudi bavil s položajem celjskega vprašanja in omenjal kompromisne predloge zadnjega časa.

Zaključil je svoj govor z besedami: »Na vsak način mi Slovenci vzdržujemo celjske vsporednice, iz Celja ne gremo!«

Govorila sta tudi notar gg. Baš in Korošec.

Soglasno je bila vsprejeta resolucija, ki zahteva: Izpopolnitev celjskih slovenskih paralelek v celó gimnazijo, ki mora ostati v Celju. Ako bi drž. zbornica hotela odpraviti slovenske paralele ali jih premakniti iz Celja, naj stopijo poslanci v obstrukcijo.

Resolucija izreka zahvalo vsem slovenskim in slovanskim poslancem, ki so se borili za Celje.

Shod se je slednjič pridružil ogorčenju Slovencev, izraženem na zandnjem manifestacijskem shodu v Celju.

Kriza na vseučilišču v Lvovu je rešena. Kakor znano je svoj čas mnogo maloruskih dijakov zapustilo Lvovsko vseučilišče, ker rektorat ni hotel ugoditi narodnim za-

Evgen je pokazal Vladimirjevo pismo Dobraniću. Stari gospod je je pazno prečital ter rekel potem žalostnim nasmehom:

»Da; idealist je naš dragi Vladimir; tu vidite: že mu je na pol klonila duša. Vsi Hrvatje smo več ali manj idealisti: mi verujemo vsakomur, vsakdo se nam smeje. Mnogo, mnogo časa bo trebalo, mnogo kesanja in mnogo izkustva, dokler pridemo do prave zdrave pameti. Verujte meni! Nisem nikak pesimist, niti nisem neprijatelj naroda, ki navlašč pesimistično govori, da bi tiral narod v drugo skrajnost, ali imam izkustva iz mnogih let, poznam tudi duše naših ljudi. Čuvajte se na potu svojega življenja, verujte le malo, da Vas ne bodo varali prehudo! prehudo! Vem, da ste hladnejši, nego Vladimir, kateremu se peroti visoko in široko vpenjajo pod oblake. Jedno Vas vendar prosim, ne kažite tega pisma Luciji, a še manje moji ženi; meni pak priobčujte vsako, tudi najmanjšo vest o Vladimirju. Ljubim ga kakor da mi je rojstni sin; poštem je in pameten skozi in skozi. A tudi njegovemu

htevam, ki so jih stavili. Spor je sedaj poravnat in se dotični dijaki zopet povrnejo na vseučilišče v Lvov, zadobivši nekoliko koncesij maloruskemu jeziku na dobro. V glavnem so te koncesije nastopne: Indeksi se bodo vodili odslej v latinskem jeziku. Predavanja je možno upisavati v tistem jeziku, v katerem se vrše. Akademikne oblasti bodo odgovarjale na uloge petentov v tistem jeziku, v katerem so bile poslednje uložene. Za druge tiskovine, v kolikor niso latinske, je obvezni jezik poljski.

Odbor maloruskih dijakov na Dunaju izjavlja sedaj v soglasju z maloruskimi dijaki v Krakovu in v Lvovu, da je z ozirom na te koncesije secesija maloruskih dijakov na vseučilišču v Lvovu zaključena.

Grof Bülow na povratku v Berlin (in ne v Rim, kakor je bilo rečeno včeraj, ne vemo ali vsled tiskovne, ali vsled pomote peresa). Grof Bülow biva torej na Dunaju. Da je posetil razne odlične osebe, se umeje ob sebi, a nas ne briga dalje. V visoki meri važno pa je, da je konferiral z grofom Goluchowskim, da je bil popoludne v avdienci pred cesarjem, in da priznavajo vsi listi dunajski — kakor tudi oni iz nemškega rajha — veliko politično važnost tega obiska, pripoznavaje izrecno, da je bilo obnovljenje trozveze predmetom razgovorov.

»Neue Freie Presse« pravi na pr. izrecno, da sta se oba državnika razgovarjala o vseh razgovorov v Benetkah, kajti — tako pravi — »Avstrija je vendar kontrahent trozveze, za katere obnovljenje je grof Bülow že v Benetkah dobil povsem zadostnih garancij.«

Ali ste čuli? Ali ni s tem implicite potrjeno vse, kar smo izvajali mi včeraj? Če se ne motimo, spadajo v vsako trozvezo trije zavezniški. Tako, po normalnem razumu, bi rekli torej, da popolne garancije za obnovljenje take zveze morejo dati le vsi trije kontrahenti. V Benetkah sta pa razpravljala le dva kontrahenta! In vendar je grof Bülow že prinesel seboj vse garancije za obnovljenje trozveze!! To se pravi: v Benetkah mu je bila skrb, da pride na jasno s Prinettijem, ker glede Dunaja je imel gotovost, da — pritrdi!! Lep kompliment naši diplomaciji. — Kako gotov je bil grof Bülow svoje stvari, to nam najbolj kričeče ilustrira fakt, da je mogel povsem lahko pogrešati navzočnost nemškega poslanika na Dunaju, česar ne bi mogel, ako bi se naša diplomacija v polni meri zavedala, da ima služiti suvereni državi.

Program potovanja grofa Bülowa je bil torej povsem opravičen v naravi italijanske, oziroma avstrijske diplomacije. Če si pri-

očetu pišite pridno. Stari, da si je rodoljub, obupa. Drugim ne govorite ničesar o njem. Vi veste, kakí so časi, kako v nas vse kipi. Kdor je v tem vrvenju izrekel le eno samo samostalno besedo, takoj je proglašen za izdajico. Reka se je izvila iz svojega vira in teče burno naglico. Kam da izteče — to ve Bog.

Evgen pa med tem ni imel prilike javiti Dobraniću daljših vesti o Vladimirju. Samo dva-trikrat je dal le-ta po ranjenih častnikih, ki so se z bojišča vračali v Zagreb, pozdraviti pobratima in ljubljeno. Častniki so pripovedovali, da je junaški, da je povišan na čast poročnika, da so ga videli le mimogredé, ko ni bilo prilike pisati. Ali pisma ni bilo tudi pozneje. Na vseh straneh Ogerske in Italije se je bil vnel ljut boj, a samo cesarsko mesto Dunaj se je bilo spuntalo. Ljuto so se sprijemale čete na Ogerskem; bojna sreča se je nagibala sedaj na to, sedaj na drugo stran; vsa Evropa je plamtela v živem plamenu; kdo je mogel tu ugibati, kdaj bo knez in kakov?!

(Pride še.)

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C-t-č.

IV.

Posebej je pisal Vladimir pobratimu: »Evo me na pragu«, je rekel, »na pragu krvavega brama, kjer bo Davoru padalo na tisoče žrtve. Bom-li tudi jaz med njimi? Teško bi mi bilo umreti; ti veš, zakaj; ali ne bi mi bilo mari, ako poginem, če bo le moja domovina srečna, svobodna. Enkrat si mi opomnil, naj se čuvam iluzij, vedno si me imenoval idealista. Bojim se, da si vsaj do neke mere govoril resnico. Čudno je, da ta hrvaški mladenič, odhajajoči v boj, tako piše. Pri Bogu, da to ni bojazljivost, ali ne morem pisati drugače! Je-li že izpolnjena katera narodnih želja? Je-li že krajina naša? Je-li Dalmacija? Ali jo dobimo skoro? Tako vprašujem jaz stokrat ljudi, ki bi morali vedeti to. Vsi mi govorijo: Čakajte, vse pride; sedaj, v dobi vojne, ni čas za to!

No, ali kedaj? Ali nam ne porečejo morda potem: sedaj je prepozno? Ti vprašuješ morda, kaj me sili, da pišem tako? Čujme — zato. Na Dravi so nam vzeli hrvaške zastave in so nam dali črnorumene. Kaj pomenja to? vprašujem jaz. Ali ni kraljevina Hrvatska napovedala vojno? Mari ni ta trobojna zastava vredna in dostojna, da se jo nosi v svet? Sem-li še hrvaški junak, ali pa vojak pod tujim komandom? Častniki Nehravti, ki so bili krotki, dokler smo bili v naši domovini, ki so se nasmejavali, ko smo klicali »Živio«, dvigajo sedaj čudno svoje oči in gledajo mrko našo hrvaško uniformo. Da, brate, to se je spremenilo čez noč, toplomer mojega navdušenja je padel znatno. No, naj bo, kakor hoče, nazaj ne morem, dolžnost me kliče, sedaj moram plavati s tujo reko. Bog daj, da ne utonem, da prinesem živo glavo na breg, kjer me čaka moja Lucija. Oh, brate, pazi na njo, prosim te, pazi! Mi pojdemo sedaj hitro naprej in ne dvomim, da pride skoro do spopadov. Vsekako bom gledal, da ti pošljem par vrstic.

dobil onega, ki zna biti trd v varovanju svoje kože, ne delaj si skrbi radi onega, ki ni znal biti nikoli drugačen, nego mehak!

To mehkobo, to odjenljivost avstrijske diplomacije, označa jako dobro dunajska »Reichswahr«, ki povodom obiska grofa Bülowa piše (meji drugim) nastopno:

»Mi umejemo Italijo, umejemo tudi Nemčijo, da znati čim boljše urediti svojo hišo, ali vprašanje je le, da-li umejemo mi tudi sami sebe, da bomo znali umevati svojo vrednost in naše pravo? V to treba najpoprej, da se konečno in za vedno izbacne tista nejasnost, ki se je — in namenoma — zanesla v pogajanja. Vedno nam govore, da je trozveza le politična zveza med obema osrednjima vlastima in Italijo in vsaki zveznih držav da je na svobodo, da v gospodarskih vprašanjih postopa po lastni previdnosti in brez ozira na zvezne prijatelje. Temu umevanju je odgovorjal n. pr. nemški carinarski tarif, čegar ostrine se obračajo tudi proti Avstriji. Denimo torej, da je politiko in gospodarstvo ločiti jedno od drugega, kako pa je mogla Italija potem ob obnovljenju trozveze zahtevati carinarskih poboljškov? Ali je trozveza le pobratimstvo orožja, potem ne sme biti nje podaljšanje odvisno od gospodarskih koncecij, ali pa se ista razteza tudi na tržišča, na trgovino, industrijo in poljedelstvo. potem pa je treba brzdati tisti egoizem, ki bi mogel boleti prijatelja. Torej: ali eno, ali pa drugo! Ne pa eno in drugo, kakor ravno potreba nanaša! Avstrija ne more dovoliti, da bi jej z ene strani nemški carinarski tarif obešali na vrat, ker je trozveza le politikum, Italijanom pa da bi morala privoljevati gospodarske poboljške, ker mora trozveza ozirati se tudi na gospodarske interese zaveznic. V neprijetno položeno žitnega zrna med dvema mlinskima kamenoma bi se mi vendar ne podajali radi. Tudi to ni ravno užitek, ako so nas zmleli — prijatelji!!«

Žal, tako je! Tako se igrajo z nami. Mi se moramo pokoriti dvema načeloma, ki sta jedno drugemu dijamentralno nasprotna. Enkrat se moramo pokoriti načelu, da je politične zveze povsem ločiti od gospodarskih interesov, drugič pa se moramo zopet pokoriti nasprotnemu načelu, da so politične zveze v zvezi s gospodarskimi interesi. Prvem načelu se moramo pokoriti, glede Nemčije da nas more gospodarski dreti in nas vendar politični izkoristiti! Drugemu načelu pa se moramo pokoriti glede Italije, ker ista noče politično služiti, ako nima od tega tudi gospodarskih koristi. Na severu in na jugu smo torej gospodarsko tepeni: na severu vzleže trozvezi, na jugu radi trozveze!

Tako hoče naša diplomacija, oziroma — noče! Ker ista menda nima v svojem slovarju besede — hoteti: Posel hotenja prepušča drugim!!

Diplomatični spor med Švico in Italijo. V narodnem svetu in v svetu stanov v Bernu prečitalo se je včeraj poročilo, ki javlja, da je med švicarsko vlado in laškim odposlanem v Bernu nastal spor, vsled katerega je švicarska vlada pozvala italijansko, naj ista v interesu obeh držav odpozove svojega odposlanca v Švici, komeadatorja Silvestrelli ja. Laška vlada pa je odbila to zahtevo in je na ta način prisilila švicarsko vlado, da je pretrgala diplomatsko zvezo z Italijo. Italija je odgovorila na to s tem, da je pretrgala občevanje se švicarskim odposlancem v Rimu, dr. om Carlin-om. V svetu stanov so to poročilo vsprejeli z največjo hladnostjo; v narodnem svetu pa z »bravo!« klici. — Povod sporu je bil ta, da švicarska vlada, kljub pozivu laškega odposlanca, ni ničesar ukrenila nasproti listu »Le Reveil«, kateri je priobčil več člankov, žalečih spomin pokojnega laškega kralja Humberta in proslavljaljučih njegovo umoretno.

Tržaške vesti.

Novi tržaško koperski škof. O novem tržaško koperskem škofu, mgr. Naglu, pri naša sinočnja poluočijozna »Triester Zeitung« sledeče podatke:

Mgr. dr. Nagl je eden najuglednejših prelatov, kateri delujejo v narodnih zavodih v Rimu. Poleg visoke učenosti in prave požnosti se dr. Nagl odlikuje tudi po svojem taktu in organizatoričnem talentu. Politika mu je popolnoma tuja. Kakor posebno prednost novega škofa iztika poluočijozni list tudi popolno poznanje laškega jezika. O njegovem popolnem nepoznanju

našega jezika pa ne črhne ta list niti besedice.

Mgr. Nagl je rojen l. 1855 in je bil l. 1878 posvečen v duhovnika. Nekoliko časa bil je dvorni kapelan pri cesarju, l. 1887 je bil imenovan ravnateljem zavoda »Augustineum« na Dunaju in l. 1889 rektorjem nemškega zavoda deli' Anima v Rimu.

O glasovih laških novin povodom tega imenovanja nekoliko jutri.

Slovenski koadjutor novemu škofu. Tudi drugi tržaški listi potrjujejo našo vest, da bi novemu škofu tržaškemu pridodan koadjutor za slovenske vernike. Iz istih listov je razvidno, da nikdo ne vzdržuje kandidate mons. Martellanza za to mesto. Tako ostaja torej tržaško namestništvo osamljeno s to kandidaturom, ki je bržkone produkt znane »bolne fantazije«.

A da smo odkritosrčni: mi sploh ne verujemo v kako koadjutorstvo! Za nas govore dejstva.

Ko je bil Nemeč Kahn imenovan knezoškofom v Celoveu, se je tudi obečal koadjutor za slovenske Korošce. Tega koadjutorja pa še danes ni, da-si biskup Kahn ne zna niti besedice slovenski. Iz njegovega pastirskega delovanja navajamo samo to-le črtice:

Ko je prišel birmat v neki čisto slovenski kraj, je hotel propovedovati. Župnik ga je opozoril, da nikdo ne umeje nemškega jezika. Ukljub temu je škof propovedoval in je župnika zavrnil z besedami: »Der liebe Gott versteht auch deutsch«. (Ljubi Bog umeje tudi nemški.)

Tako bo tudi v Trstu. Sicer pa, čemu tudi?! V Trstu ne znata slovenski ni c. kr. namestnik, ni višesodni predsednik; tako bo izhajal tudi nemški škof!

Nam zveni po ušesih zasmeh Riemanjcev, ki pravijo: »Mi imamo škofa slovenskega, vi latince pa nemškega!«

Sovrugi slovenskega bogoslužja. Poleg italijanskih židovskih in katoliških listov stoji tudi »Slovenec« hrabro v vrsti nasprotnikov Sv. Cirila in Metodija. On je neizprosno nasprotnik slovenski sv. Maši — tega neprecenjenega zaklada božjega usmiljenja, ki ga je sv. Apostolska Stolica priznala Slovanom ravno tako, kakor Grkom, Židom, Latincem, Armencem, Afričanom itd. Tajiti tega ne more. Saj ima okoli sebe toliko doktorjev Sv. Pisma.

A da ne bi naš dobri narod izvedel za svojo največjo in najlepšo pravico, zato je zmešal slovensko željo po domačem bogoslužju z brezdomovinskim liberalizmom. Čitajte, kaj je pisal »Slovenec« v svoji 80. številki:

»Se pač vidi, zakaj so si pri nas vtepli v glavo liberalci, da agitirajo za slovensko bogoslužje. Med seboj večinoma nemškutarijo, v cerkvi, v katero ne hodijo, pa hočejo imeti vse »slovensko«. To bi bila zmešnjava, ako bi n. pr. na Štajerskem prišli Nemci z zahtevo nemškega bogoslužja, Slovenci s staroslovenskim bogoslužjem, in morda še kod kak Madjar, ki bi hotel imeti sveto mašo tudi po svoje. Čuvajmo privilegije, koder so zgodovinsko opravičeni, a pri tem ne zavedajmo, da je vsak privilegij le izjema od pravila. Pravilo pa bo ostalo za vedno v Ameriki in Avstraliji, na Madjarskem in Španskem — latinsko bogoslužje.«

Temu nasproti moramo povdarjati, da »slovensko bogoslužje« ni »privilegij«, ampak naša pravica, utemeljena na naravnem pravu, na sv. evangeliju in določbah sv. apostolske Stolicе. Sv. apostolska Stolica je določila in priznala slovensko bogoslužje vsemu slovenskemu narodu in ne samo nekim posamičnim krajem. Gospodje ljubljanski doktorji prav dobro znajo to! Zakaj torej to mešanje pojmov? Ako Nemci nimajo svojega bogoslužja v katoliški cerkvi, je to njihova državna »modrost«, ki sili katoličane na protestantizem. Da nimajo Madjari svojega narodnega bogoslužja, je krivo to, ker so takrat jeli surovo meso in pili konjsko mleko, ko so Slovani že pred altarjem Gospodovim peli sv. Mašo na domačem slovenskem jeziku! Zato se tudi še danes čita slovenska sv. Maša v Ameriki, v Avstraliji, na Hrvatskem, v Dalmaciji, na Poljskem, Ogrskem, Ruskem — povsod, kjer bivajo slovenski unijati. In zakaj to? Zato, ker mora biti prava Kristova cerkev katoliška in ne latinska! Katoliška cerkev mora moliti z Grkom po grški, z Armencem po armenski, s Slovanom po slovenski — ravno tako, kakor moli z

Latincem po latinski. To je prava katoliška resnica. Kar pa piše »Slovenec«, je nemško-latinska zmota.

Krščanski nauk v občinski šoli v Rojanu. Prejeli smo: Odkar je odšel iz Rojana italijanski kapelan Appolonio — to bo kake tri mesece — ni več v italijanskih razgredih šole v Rojanu pouka v krščanskem nauku. Mi bi ne imeli razloga razgrevati se radi tega, ako bi vedeli, da so v rečenih razgredih res italijanski otroci. Ali mi vemo, da je velika večina otrok v italijanskih razgredih naših slovenskih starišev. Zato pa čutimo kakor dolžnost, da javno pribijemo to dejstvo.

Sedaj še le, po treh mesecih, se je naš slavnj župnik Jurizza spomnil onih siromašnih otročičev — menda v glavnem zato, ker se bliža čas prvega sv. obhajila in je menda g. župnik izvedel, da se je več dotičnih starišev obrnilo do slovenskega gospoda kapelana, naj bi pripravil otroke za prvo sv. obhajilo. To še le je vznemirilo gosp. župnika, da je jel misliti na krščanski nauk in je radi tega stopil v pogajanja z nekim duhovnikom — italijanskim podanikom!

Konstatirajmo tega dejstva, da gospod župnik slovenskim otrokom — katerih večina niti ne znajo italijanski, gotovo pa ne tako, da bi s koristjo mogli slediti krščanskemu nauku v italijanskem jeziku — raje sili kateheta Italijana, podanika italijanskega kraljestva, nego pa da bi preskrbel v to domačega svečenika, večdega jezika naroda, kar bi prav lahko, če bi le hotel!

Toliko v ilustracijo laške politike v cerkvi in šoli in v pouk tistim zaslepljenim slovenskim starišem, ki se dajejo zavajati, da svoje otročiče pošiljajo v italijanske razrede, kjer niti ne morejo biti deležni pouka v verskih stvarih.

Nekaj se »kuje in snuje«. »Soči« pišejo z Vipavskega:

»Ko so se naša bralna društva v ajdovskem okraju letos valed potrebe in po inicijativi marljivega našega g. Antona Vrčona skupno organizirala in pripravila na skupneje delo, ni se še mislilo, da bo prvi sad te združnosti naših oživelih bralnih društev tako kmalu dozoreval. Jaz pač danes nimam namena in tudi ne smem razkrivati, kaj se kuje in snuje. Toda nekaj nezaudnega bo; Vipavska še ni videla takega narodnega praznika, kakoršen se namerja prirediti vsled solidarnosti, neumornosti in požrtvovalnosti zato določenega odbora in društev ter sodelovanja slavni društev širom domovine. Pomembno stikanje glav med odborniki in posamniki, skrivno navdušenje in razna znamenja kažejo, da neki dan poleti bo pravo pravcato preseljevanje ljudstva... Velike in lepe veselice, ki so se toli vro izvršile ob svojem času, dajejo poguma za nove še popolnejše nastope. Dal Bog!«

Mi dostavljamo za sedaj samo toliko, da se tudi v Trstu pripravlja nekaj, kar bo v najožji zvezi z onim, kar se »kuje in snuje« v Vipavski dolini! — Mi sodimo, da bo to, kar se v Trstu pripravlja, v radostno prenečenje Vipavskim korenjakom!

Prijateljski sestanek tržaških narodnih pisateljev, pisatelj in žurnalistov, ki je imel biti jutri, se bo vršil še le prihodnjo soboto. Do tega dne se razpošljejo osebna vabila, na katerih bosta razvidna ura in kraj sestanka.

Slovenci — brez glave. Naša slovenska zemlja ni velika. Sosedni sovražni narodi so nam odtrgali kos za kosom na naših deželah in tako smo prišli na sedanje stanje. Pa tudi sedaj niso varne naše meje. Na vseh koncih in krajih nam silijo predrzni ptujci v domačo hišo.

A naša slovenska zemlja je tako lepa, tako bogata, tako krasna! Ima svoje visoke gore in široko morje: ima svoje rodovitne ravnice in kameniti Kras; v njej rastejo silni hrasti, ravne jelke, plemenita oljka in zlata vinska trta. Pa tudi mi Slovenci, ki bivamo v tej zemlji, smo raznovrstni. Glejte počasnega Brkina, junaškega Čiča, ponosnega Gorjenca, bistrega Štajerca, pridnega Dolence, zavednega Notranjca, prebrisane Vipavca, zvestega Tolminca, korenjaka Kraševca, živlega in ognjenega tržaškega in istrskega Primorca. Taki smo! Vsega imamo, vsega nam je Bog dal. Ali nečesa nimamo: nimamo sloge, nimamo reda!

Ruska zemlja je velika. Iz Rusije bi lahko napravil 40 nemških cesarstev; ruska zemlja je šesti del vesolja sveta. Na tej veliki zemlji živi mnogo ljudij, a največ je tam rusko-slovenskega naroda.

Pred tisoč leti ni bilo v Rusiji toliko naroda, kolikor danes. Pa tudi vsa današnja ruska zemlja ni bila v rokah ruskega vladarja. Stare knjige še celó govore, da slovanski narod v tej veliki zemlji ni imel niti vladarja, ampak je živel v prepiru in neredu. Nadalje pravi staro sporočilo, da so šli Slovenci iz današnje ruske zemlje na sever, k tujemu narodu, k Normanom, pa so jim rekli: »Naša zemlja je velika, ali v njej ni reda. Pridite, pa vladajte nad nami!« Tako so torej ptujci napravili red v veliki slovanski Rusiji.

Zakaj pa mi ne zovemo k sebi ptujca, da bi napravil red v naši slovenski zemlji? Tega nam pač ni treba, da bi ptujce mi klicali. Saj prihajajo sami k nam od vseh strani in nam povsod gospodarijo. Ko bi imeli samo enega ptujca za gospodarja, ne bi bila naša nesreča tako velika. Ali mi imamo teh ptujih gospodarjev na vseh koncih in krajih. Sreče te boli, ako hodiš po lepi slovenski zemlji: Lepa je ta zemlja, lep je ta narod: vse jednega jezika, vse jednega plemena — ali vsak kraj ima svojo vlado. Tako nismo Slovenci ni v svoji hiši pravi gospodarji. Zakaj je vendar vse to? Zato, ker mi sami do sebe nič ne držimo. Nobeden narod nič ne velja, ako sam sebe meče ptujcu pod noge. Slovenci moramo najprej sami sebi spoštovati! Potem pridemo do svoje vlade, pa bomo tudi v svetu kaj veljali.

Ali se pa Slovenci izbavijo iz te nesreče? Tako vprašujemo mi. Tako poprašujejo tudi mnogi Slovenci. In strahom poprašujejo to.

Nekateri odgovarjajo na to: da, Slovenci se rešijo, drugi zopet pravijo: ne, nikdar se ne rešijo! Koliko so vredni taki odgovori? Pač nič! Pravi odgovor na to vprašanje je ta-le: Slovenci se rešijo iz današnje nesreče, ako bodo hoteli! (Zvršetek pride.)

Iz pred naših sodišč. Porotne razprave. Od porotnega sodišča obsojena sta bila včeraj Ivan Križman na 6 letno in Anton Triper na 7-letno težko ječo, ker sta svojočasno blizu Dekani ubila Ivana Škorjo.

Odmevi februarjskih dogodkov. Pred tukajšajim deželnim sodiščem so se vršile včeraj radi dogodkov v februarju sledeče razprave:

28-letni Karol Trošt iz Podrage obsojen je bil na 18-mesečno ječo, ker je dne 15. febr. popoludne na Corsu metal kamenje na vojaštvo in zadel vojaka Goldmanna in Hunznerja. — Branil ga je odvetnik dr. Breitner.

20-letni Josip Spazzali iz Trsta je bil obsojen na 13 mesečno ječo, ker je dne 14. februarja v ulici Rossetti pobijal ulične svetilke in kamenjal redarje. Branil ga je odvetnik dr. Čaduri.

34-letna Matilde Bortoluzzi je bila obsojena na 14-dnevno ječo, ker je dne 14. februarja nagovarjala demonstrante, naj nabijejo redarje, z besedami: »Dajte jih, te morilce!«

23-letni finančni praktikant Atil Pontoni iz Červinjana je bil obsojen na globo 70 K, ker je dne 14. februarja na borznem trgu upil »morilci!«, potem, ko so vojniki ustrelili na množico. Državni pravdnik je uložil proti tej razsodbi ničnostno pritožbo.

Radi neubogljivosti nasproti povelju redarjev obsojena sta bila še 23-letni Peter Lepizzer in Anton Lučič vsaki na jedno-mesečen zapor.

Predsedoval je svet. Petronio, sodniki: vit. Maffai, Ausiz in Rismondo. — Državno pravništvu je zastopal dr. Chersich.

Drobne vesti. S a m o m o r. Včeraj ob 10. in pol uri zjutraj je na velikem trgu neka mladenka, stara kakih 20 let, stopila v zaprto kočijo in se dala odpeljati na zdravniško postajo. Ko je kočijaž došel pred zdravniško postajo ter je odprl vrata kočije, da bi deklica izstopila, je zapazil z grozo, da se deklica ne gane ter da jej tečejo iz ust bele pene. Naznanil je to takoj uslužbencem zdravniške postaje, kateri so mladenko takoj prenesli iz kočije v zdravnikovo sobo. Zdravnik je takoj spoznal, da se je deklica zastrupila in je poskušal vse možno, da bi jo zopet spravil k življenju. Ali vsa njegova prizadevanja so bila zastoj in deklica je kmalu izdihnila dušo. Bila je v blagoslovljenem stanu. Ker ni imela pri sebi nobenega znaka, po katerem bi se dalo določiti nje identiteto, prenesli so jo v mrtvašnico k sv. Justu. Še le včeraj popoludne se je doznalo, da je samomorilka Franja Perlotti, ki je stanovala v Škorklji, št. 237. Vzrok samomoru je bila baje nesrečna ljubezen.

Nesreča na postaji pri sv. Savi pod Škedenjem. 32 letni železniški čuvaj Anton Žerjal je sinoči, ko je hotel pripeti neki železniški voz k ostalemu vlaku, došel med obe odbijalni plošči (od železničarjev imenovana »puferice«), kateri sta ga tako močno stisnili v zgoraj del telesa, da se je revež zgrudil na tla. Poklicali so takoj zdravnika z zdravniške postaje, kateri je po nesrečnem podelil prvo pomoč in ga dal potem prenesti v bolnišnico. Mogoče je, da si je Žerjal o tej nesreči zlomil kako prsno kost ter si poškodoval notranje organe.

Dražba premičnin. V soboto, dne 12. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo valed nardbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Foscolo 2, oprema za mlekarstvo; ulica Manzoni 2, hišna oprava; ulica del Sapone 1, hišna oprava; ulica Salice št. 9 a, hišna oprava in glasovir; ulica dell' Istria št. 47, konji in voz; ob 11. uri: ulica Rossetti 15 B, hišna oprava; Vrdela 538, vol in voz; ob 11. uri in pol: ulica Rossetti št. 10, hišna oprava; ob 12. uri: Corsia Stadion št. 1, ogledalo; Kjadin št. 704, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: to ponedeljek ob 7. uri jutraj 13.2 ob 2. uri popoldne 18.7 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 763.4 — Danes plims ob 10.46 predp. in ob 1. — pop.; osaka ob 5.55 predpoludne in ob 4.53 popoldne.

Društvene vesti.

»Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«. Po sklepu upravnega odbora v seji dne 31. marca t. l. se bo XIV. glavna skupščina »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« vršila v Trstu dne 14., 15. in 16. avgusta t. l.

Koncert pevskega društva »Kolo«. Pevsko društvo »Kolo« v Trstu priredi v nedeljo, dne 13. aprila t. l. v barkovljanskem »Narodnem domu« koncert s petjem, dvema jednodnejankama in godbo po sledečem vsporodu:

1. Parma: »Mladi vojaki«, svira orkester. 2. F. Juvanc: »Pastire«, moški zbor z tenor-bariton solo. 3. Smetana: »Prodana nevesta«, orkester. 4. H. Vogrič: »Večerni zvoni«, mešan zbor. 5. Gervais: »Hrvatski potpourri«, orkester. 6. Dr. Vošnjak: »Ne udajmo se«, veseloigra v enem dejanju. 7. Kosovel: »Mojemu Valentinu«, valček, orkester. 8. F. S. Vilhar: »Moravci«, za bariton solo, poje g. Svetna. 9. Parma: »Intermezzo iz opere Ksenija«, orkester. 10. A. Nedved: »Nazaj v planinski raj«, mešani zbor. 11. Strohl: »Slovanski potpourri«, orkester. 12. »Josipova suknja«, šaloigra v enem dejanju. 13. Strohl: »Hrvatska koračnica«, orkester.

Pri koncertu igral bo vojaški orkester pešp. št. 97. — Začetek točno ob 5. uri popoldne.

Ustopenina 30 novč. za osebo; sedeži prvih 5 vrst 30 novč., ostali po 20 novč.

Zahvala. Pevsko društvo »Vesela« izreka toplo zahvalo vsem onim, ki so o priliki zadnje veselice društvu kaj darovali, potem igralcem in sploh vsem udeležencem, posebno pa členom bratskega društva »Slava«, ki so se v tako častnem številu udeležili veselice.

Odbor »Vesela«.

Občni zbor škedenjske »Čitalnice«. »Čitalnica« v Škedenju bo imela popoldne v nedeljo svoj redni občni zbor v društveni sobi ob 4. uri popoldne po običajnem dnevnem redu. — K občni udeležbi vabi odbor.

Ustanovitev zadruge trgovcev z jestvinami. Te dni se je vršil v občinski telovadnici v ulici Valle ustanovni občni zbor zadruge trgovcev z jestvinami. V odbor so bili izvoljeni: predsednikom g. Anton Macari; podpredsednikom g. Andrej Zelen; odborniki gg. Peter Bernič, Fran Ferfolja (Ferfolja), Ivan Ivancich (Ivančič), Nikolaj Petek (Petek), Dominik Pecorari, Alojzij Vizzi, Maria Vuze, Tomaž Wigele in Faust Zuccherich (Cukerič); namestniki gg. Anton Bošco, Dominik Chiarego, Leopold Širekelj in Ahil Sgrobissa (Škrbica).

Zahvala. Pevski zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metodija« izreka iskreno zahvalo tudi društvu »Kolo«, ki se je korporativno udeležilo veselice tega zbora, kar je v zahvali, priobčeni v tem listu, izostalo po pomoti.

Občni zbor tržaškega društva v varstvo živali. Vodstvo tega društva nam je doposlalo poziv na občni zbor, ki se bo vršil

v nedeljo, dne 13. aprila t. l. ob 11. uri jutraj v veliki dvorani borznega poslojja po sledečem dnevnem redu: 1. prečitane zapisnika zadajega občnega zbora. 2. objave predsedništva. 3. poročilo o društvenem delovanju. 4. predložitev bilance za leto 1900—1901. 5. volitev odbora in pregledovalcev računov. 6. eventuelni predlogi.

Členi, ki se udeležijo zborovanja, naj prinesejo seboj izkaznico.

»Slovanska čitalnica« priredi jutri 12. t. m. — kakor že javljeno — svojim členom koncert po že objavljenem vaporedu. Začetek ob 8. uri in pol zvečer.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Homatije v Dekanij.** Na tozadevno interpelacijo poslance Spiničiča je podal ministarski predsednik dr. Körber, kakor voditelj ministerstva za notranje stvari, v seji zbornice poslancev dne 8. aprila t. l. sledeči odgovor:

Mahnich je še nedolgo temu užival najboljši ugled, o čemer priča okolnost, da je bil na konstituiranju občinskega zastopstva dne 13. oktobra 1900. enoglasno izvoljen načelnikom občine. Pozneje je izgubil zaupanje ne neopravičeno, kajti ni možno tajiti, da se je za časa njegovega poslovanja dogodilo velikih neredovnosti v občinski upravi.

Radi teh neredovnosti pa ni smeti kriviti le občinskega načelnika Mahniča, ampak so izhajale po velikem delu iz nesposobnosti in nemarnosti občinskega tajnika, ki je bil medtem odpuščen iz službe. Ta-le zadnji je v družbi z večimi občinarji uležel proti občinskemu načelniku kazensko ovadbo radi uradnega poneverjenja; dotična kazenska predpisakava pa je bila od strani c. kr. drž. pravdnštva v Trstu s sklepom od dne 10. decembra m. l. zaustavljena radi pomanjkanja dokazov.

Ker je vsled nasprotstva proti občinskemu načelniku nastala trajna nesposobnost občinskega zastopa za poslovanje, se je namestništvo odločilo za razpuščenje istega ter je stopilo z deželnim odborom v pogajanja radi umeritve interimske občinske uprave; zaključek tem pogajanjem se je zakasnil, ker je bilo težko priti do sporazumljenja. Po premaganju teh težav je moglo namestništvo dne 12. marca t. l. razpustiti občinski zastop ter umeriti začasno upravo, ki je sestavljena iz dveh členov, katerima se ni oporekalo od nobene strani in ki dajeta polno jamstvo za zakonito poslovanje, in občinskega upravitelja in njegovega namestnika.

Ob enem je namestništvo enemu političnih uradnikov okrajnega glavarstva koperskega poverilo izvedenje volitev novega občinskega zastopa z izrenim ukazom, naj se ta volitev dovrši v najkrajših, od zakona zahtevanih rokih.

Povsem opravičeno je torej pričakovanje, da v občinski upravi v Dekanij nastopijo skoro zopet urejene razmere in toli zaželeni red.

Ozirom na podatek gospodov interpellantov, da je Mahnič zaračunal občini dve steklenici vina, kateri je bil podaril okrajnemu glavarju, moram še konstatirati, da okrajni glavar ni nikdar vsprejel takega darila. Okrajnemu glavarju, ki je bil navzoč na konstituiranju občinskega zastopa, je občinski načelnik pred odhodom ponudil čašo vina, katero je glavar iz uljudnosti na pol izpil. Jaz nisem tega menenja, da je ta čin uljudnosti zaslužil, da se ga je postavilo v krivo luč.

Vesti iz Štajerske.

— (Uredništvo »Našega doma«) poroča, da število odtisov, ki jih pošilja v svet, znaša že blizu 12.000.

— Umrl je v Gradcu znani agitator proti Slovincem, Egon pl. Pistor. Pokojnik je čisto priobčeval v »Grazer Tagespost« razne članke, ki so bili vsikdar polni strupa proti štajerskim Slovincem.

— O namestniku v Gradcu grofu Clary-ju piše »Slov. Gospodar«:

»Listi poročajo, da se je naš namestnik grof Clary mudil dne 8. aprila na Dunaju ter imel tamkaj z ministarskim predsednikom pogovore o celjski slovenski gimnaziji. To je za Slovence jako vznemirljiva vest. Odkar je grof Clary na Štajerskem, ni se trudil, približati se kakorkoli Slovincem, on je naš narod preziral, kakor da bi nas ne bilo. Vozil se je k ptujakim in celjakim Bismarkovim častilem, našim voditeljem in ljudstvu se ni

približal. On pozna naše zahteve le iz huj-skajskih člankov nemških listov, sicer pa ne pozna slovenskega jezika, ne slovenskega ozemlja, ne celjskih in okoliških razmer. Grof Clary ne more nobene sodbe izreči o spod-nještajerskih razmerah, ako je res vreden.

Vesti iz Koroške.

— **Škrajna nestrpnost.** Ker je nadučitelj Eller iz Marije na Zili tudi odbornik novoustanovljenega učiteljskega društva »Učiteljski dom«, so ga njegovi nemškutarski tovariši na zborovanju »Lehrerbunda« v Beljaku tako brutalno napadali in mu očitali izdajstvo na nemštvu, da je revež moral bežati iz dvorane. To je seveda »liberalno«, »kulturno« in »omikano«! Prekarakteristično za razmere na Koroškem pa je, da se je ta surovost uprizorila v pričo c. kr. deželnega šolskega nadzornika Palla in da more poročati neki nemški list, da je bilo več členov občinskega sveta navz eh kakor priče tega »die strammdeutsche Gesinnung unserer Lehrerschaft auf beste illustrierenden Zwischenfalle« — »tega dogodka, ki najlepše ilustrira trdno nemško mišljenje našega učiteljstva«.

Ali to ni le liberalno, ampak je tudi jako — junaško, ako cela družba brutalizira posamičnika, o sivelega moža!!

Nadalje je to tudi jako kolegijalno, da so zasramovali zbok same kolegijalnosti izgubili še tisto malo logike, ki so jo morda še imeli!

Ali ne pomenja to pretepanje z logiko, ako se očita izdajstvo na nemškem narodu človeku, ki je — slovenske matere sin!

Kaj si neki misli g. c. kr. deželni šolski nadzornik Palla o tej surovosti?! Kaj si misli, tega ne vemo, ali to vemo, da se od njegove strani ne zgodi ničesar, kar bi zborovalci v Beljaku mogli občutiti kakor grajo.

Gospodarstvo.

Nekoliko praktičnih črtic o trgovstvu. (Dalje.)

Naj omenim še na kratko slučaj, ki se čisto dogaja pri blagu, katerega adresat noče vsprejeti na železnični postaji iz gotovih razlogov ali vzrokov. Postajino načelstvo avizira o tem odpošiljatelja navadnim uradnim putem (ali po pošti). Naletel sem že čisto na ljudi, ki si ne znajo pomagati. Stvar je pa čisto priprsta; ako odpošiljatelj ostaja na stalšču, da adresat mora prevzeti blago, napiše na vozni listek svoje opombe in ga vrne postajnemu načelniku. Ob enem, se ve, mora sporočiti tudi adresatu, naj prevzame blago na postaji. Ako pa hoče odpošiljatelj drugače razpolagati z blagom, tedaj se mu je poslužiti tiskovine (dodatne nakaznice — nachtrag-anweisung), s katero lahko blago nazaj pokliče, ali pa odda na kakega drugega adresata. V tem slučaju mu je napraviti tudi nov vozni list.

Ako se adresat brani prevzeti blago radi nakaznega povzeta (Nachnahme) inako mu hoče odpošiljatelj isto deloma znižati, ali vsa nakazano svoto popustiti, označiti mu je znesek z besedami v nakaznici (nakaznice se dobivajo po 2 stot. na vsaki železnični postaji); vsikdar pa je tudi novi nakaznici priložiti nov »vozni list«, ali duplikat.

Veliko poškodb se dogaja med transportom; zato pa so poleg železniške garancije (izjave) vsi večji komisijonarji in spediterji — v svojo in prejemnikovo korist — še posebej zavarovani proti vsem slučajem nezgod na blagu med potom in si povzamejo za to plačano premijo, kolikor je odpada na prejemnika.

Za blago, pohranjeno v skladiščih, je proti ognju in drugim nezgodam odgovoren spediter; za vse druge eventuelne poškodbe med vožnjo s kolesom pa jamči dotični voznik sam.

(Pride še.)

Brzjavna poročila.

Občinske volitve v Devinu.

DEVIN 10. (P) Na volitvah v občinski zastop je zmagala slovenska stranka, (Ta brzjavka nam je došla prekasno za včerajšjo številko.)

Državni zbor.

DUNAJ 11. (B.) Zbornica poslancev nadaljuje proračunsko razpravo, naslov »Ljudske šole«.

Grof Bülow.

DUNAJ 11. (B) Državni kancelar grof Bülow je odpotoval v Berlin danes jutraj

ob 8. uri. Na kolodvor je prišlo posloviti se več funkcionarjev nemškega poslanstva.

Pozdrav dunajskim visokošolcem.

PRAGA 11. (P) Iskreno pozdravljam izjavo vrlih dunajskih visokošolcev!

Fran Tomšič,
viši inženir.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 11. (B.) »Financier and Bullionist« objavlja depešo iz Pretorije od včerajšnjega dne, ki pravi, da je po dolgih razpravah med angleškimi zastopniki in odposlanci Burov doseženo sporazumljenje.

Resnični pogoji so tajni, glasi se pa, da angleška vlada ni dovolila sovražniku nikakih koncesij (???) Pogoji so se brzojavili zastopnikom Burov v Amsterdamu in v drugih krajih.

Vrvenje v Belgiji.

BRUSELJ 10. (B.) Zvečer je bilo v ljudski hiši socialistično zborovanje. Socialistični poslanci so z balkona doli svarili množico, naj ostane mirna, kar pa so poslanci vsprejeli s protestnimi klici. Poslanci so pozivali delavce, naj bodo pripravljeni, da v torek ustopijo v splošni štrajk. Po zborovanju je bilo viharjih demonstracij po mestu. Redarji, orožniki in gardisti so čuvali takomenovano neutralno zono (neutralni pas), to je del mesta, kjer so ministerstva in kraljeva palača.

BRUSELJ 11. (B.) Na demonstracijah po zborovanju je bilo spopadov med množico in gardisti ter redarji. Mnogo oseb ranjenih. Na mnogih hišah v notranjem mestu so bile razbite šipe. V bližini ljudske hiše je bil spopad posebno hud. Tu je bilo izpuščenih nad 100 streliv in nad 30 ranjenih žen in otrok so prenesli v ljudsko hišo, ki je bila spremenjena v lazaret. Druge ranjene so prenesli v bolnišnice in v policijske pisarne. — Okolu polnoči je bilo v delu mesta okoli ljudske hiše kakor o pravi revoluciji. Iztrgali so tire železnice in pred ljudsko hišo napravili barikade. Okoli 1. ure je nastal mir. Klerikalni in liberalni listi se zgražanjem obračajo proti nevednim izgredom zadnjih dni.

LÜTTICH 11. (B.) Nocoj je bila velika socialistična demonstracija. Po ulicah so se valile velikanske množice, ki so se potem zbirale pod milim nebom, kjer so se držali hudi govori in se je nasvetovalo množicam naj vstopijo v splošni štrajk. Redarje so kamenjali in je bilo več njih ranjenih.

Loterijske številke. izžrebane dne 9.

aprila:

Praga	51	12	3	80	72
Lvov	82	85	86	34	23

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da

je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago

iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva

vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA:

Via Teza,

vogal

Via Limitana

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslojje)

in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, srecal in slik. Izvršuje naročila tudi po posebnih načrtih.

Ocene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavio se na pa. obrod

ali železnico franko.

Podpisana se zahvaljuje iz dna srca vsem
tistim, ki so našemu nepozabnemu

Ivanu Gregorič

za časa bolezni skazovali svoje sočutje; pa
ob smrti nam, potrjim po grozni nesreči, ki
nas je zadela, deli tolažbo v teh časih ne-
izmerne žalosti! Izlasti pa se zahvaljujemo
vsem tistim, ki so v tolikem številu prihiteli
izkazati nam svoje sožalje, pokojniku pa zad-
njo čast. Vsem vsem bodi prisrčna hvala!

SKORKLJA, 9. aprila 1902.

Žalujoča rodbina.

„Andemo de Franz“

kréma

v ulici Geppa št. 14.

Joči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-
nimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov
naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr.,
črno istrsko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krémarmem, katerim dajem
vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij,
vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah,
ter moke, žita, ovsa, otrobi. — Razpošilja na-
ročeno blago tudi na deželo na debelo in
drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenah.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotoža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obre-
stuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.
Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zara-
čunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada
mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse
svoje davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti
to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih
otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom
c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice do-
bivajo se brezplačno.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanja p. n. občinstvu, da je prevzel slavno-
znani zastop

mestne pivovarne v Budjeovicah

(Češko, ustanovljena 1795.)

in da se nahaja zaloga piva v ulici Molino piccolo št. 6. ter da tuči pivo iz
te pivovarne v svojem lastnem restavrantu v Barkovljah. Vsled svojih posebi-
nih lastnosti, čistosti in vzdrževanju, prekuša to pivo zahtno pivcenstvo.

Pivo iz mestne pivovarne v Budjeovicah

je opravičeno priznavati si prvo mesto med vsemi češkimi pivami.

Pričakuje cenjenih naročb, bodi na sodčke, bodi steklenice, beleži se

z odličnim spoštovanjem

Th. Kondr.

Telefon 1514.

„SLOVENKA“

glasilo slovenskega ženstva, VI. letnik.

Usebnina številke za marc 1902.:

Članki: X: Ženska odgoja: Pappenheim-Leda: Socialni temelji
nравstva; Eogenija Mart: Maksim Gorkij; Y: Poštne uradnice; Leda:
Nietzsche o zakonu.

Leposlovje: Utva: Nekoč . . . Ivan Cankar: Domov; Fran Valen-
čič: Soneti; A. S. Puškin — Edvič: Boris Godunov; Fran Žgur: Kmetska
pesem; Žiga Lajakov — Mozirski: Savinski vene; II; Fran Žgur: Pesem
mladine; Dr. Laza K. Lazarevič: Šolska ikona, II; J. S. Machar — Der-
mota: Magdalena, III. sped.

Listek: Nove knjige: — je: »Magdalena«, zvršetek: Dr. J. T:
»Koledar družbe sv. Mohorja«; »Mala biblioteka«; J. F. Jambrišak Marija:
»Znamenite žene u povjesti i pričama«; »Novi akordi«. — Beleške.

Naroča se pri upravnistvu „SLOVENKE“ v Trstu ul. Molin piccolo 3. II.,
kjer se dobe tudi posamezne številke.

Cena: 6 K za celo leto, 3 K za pol leta.

„SLOVENKO“ prodaja v Trstu le tobakarna ga. Lavrenčiča na trgu Caserma.

FONOGRAFI - GRAFOFONI

PRIREJENI CILINDRI

za koncerte

(najboljši na svetu)

tudi na plačevanje

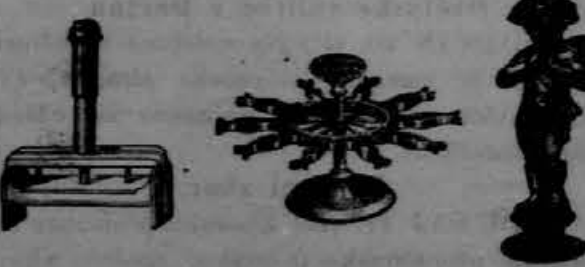
v obrokih.

PEČATI, PEČATNI ROČI

umetno izdelani pečati,

v velikem izboru

Odlikovani grafični zavod E. Freisinger

trvdke

Avogadro & Altarass

Trst. - Corso št. 2.

Pečati za numeriranje in paginiranje.

Graviranja.

Stroj za ljuknjanje kolkov itd.

Trakovi, barvane pečatne blazine in pripadki
za pisalne stroje.

Specialiteta napisane plošče in črle

od kositra, bronca, emajlovanega ali izbočenega
železa.

HELIOGRAFIČEN PAPIR

pozitiven ali negativen za reprodukcije s pomočjo
svetlobe.

MEHANIČNA DELAVNICA

za popraviljanje in čiščenje pisalnih strojev
vseh vrst.

Velik izbor najnovejših električnih predmetov kakor: Žepne svetilnice za zdravnike in fotografe, naprsne ige itd.

Velika higijenična novost: ELASTIČNI TAPETI (za čiščenje obnvala) izdelani v močni jekleni žici, uvedeni v prvih bolnišnicah, zavodih prodajalnicah itd. itd.

Pomnoževalni stroj: „OPTIKUS“ (popolniji šapirograf) Kr 28.— v velikosti 22 x 33 cm.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnam

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem
vzoru izdeluje po meri cenj. damam
in gospodom kakor tudi za otroke. Delo
okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste
iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla;
velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene
pipe iz najboljšega pisovega lesa z gobo ali
druge zlobe.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje
zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti po-
žaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega
blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne
31. decembra 1893. gld. 58.071.673-84

Premije za potratje v naslednjih
letih 30.541.700-64

Glavnica za zavarovanje živcaja
do 31. decembra 1894. 169.929.625-03

Plačana povračila:
a) v letu 1894. 9.737.614-48

b) od začetka društva do 31.
decembra 1894. 292.401.706-51

Letni računi, izhaz doseglj plačanih odškodovanj
tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanč-
na pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva. Via
della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

se peča z vseni bančnimi in menjalnimi posli
kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se
obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2% proti 5 dnevni odpovedi

„ 2 1/2 „ „ 12 „

„ 3 „ „ 4 mesečni

„ 3 1/2 „ „ 8 „

„ 3 3/4 „ „ 1 letni

Napoleone:

po 2 „ proti 20 dnevni odpovedi

„ 2 1/2 „ „ 40 „

„ 2 3/4 „ „ 3 mesečni

„ 3 „ „ 6 „

Tako obrestovanje pisno uplačilih velja od 1.
ozitoma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 1/2 %, do vsakega zneska
izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske
treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo
v posebni uložni knjižici.

c) Zaročena se za vsako uplačilo obresti od dne
uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur.
Sprejema za svoje conto-correntiste, inkase in
račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj,
Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja
nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne
papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri
vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa-
pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti
primerni proviziji.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krémar-
jem in restavratem.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.